

Samrådsredogörelse

- Vattentjänstplan

Inledning

Vattentjänstplanen har upprättats enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster §6. Samrådsredogörelsen innehåller en redovisning av de synpunkter som inkommit under samrådstiden och kommunens ställningstagande till synpunkterna.

Samråd

Förslag till vattentjänstplan för Salems kommun upprättades i februari 2023. Plansamråd pågick under perioden 23 oktober - 20 november 2023. Information om samrådet skickades ut enligt sändlista till remissinstanser och berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen.

Revideringar efter samråd

Nedan presenteras de viktigaste revideringarna av planförslaget från samråd till granskning.

Ställningstagande

Inkomna synpunkter föranleder inga väsentliga ändringar av planförslaget i detta skede. Planhandlingarna har justerats i enlighet med denna samrådsredogörelse.

Vilka har yttrat sig?

Yttranden under samrådstiden

Statliga och regionala myndigheter och förbund

R1. Länsstyrelsen

Kommunala nämnder, bolag, förvaltningar och förbund

- R6. SYVAB AB
- R7. Uttrans Vattenvårdsgrupp
- R8. Naturskyddsföreningen Botkyrka-Salem
- R9. Södertörns brandförsvarsförbund
- R10.SVOA

Privatpersoner

- P1.
- P2.
- P3.
- P4.
- P5.
- P6.
- P7.

Yttranden under samrådtiden

Statliga och regionala myndigheter och förbund

R1. Länsstyrelsen

Vattenskyddsområde

Länsstyrelsen noterar att det under avsnitt 3.1.2 Samarbete med SVOA, saknas uppgifter om att vattenförekomsterna Mälaren-Rödstensfjärden och Bornsjön är klassade med Högsta regionala prioritet i Regionala vattenförsörjningsplanen för Stockholms län/RVP. Denna information anser länsstyrelsen bör vara med i kommunens vattentjänstplan.

Dricksvatten

Kommunen kan med fördel förtydliga vad kommunen gör för att trygga den långsiktigt hållbara dricksvatten-, reservvatten- och nödvattendistributionen till sina invånare. Exempelvis med vilka reservvattentäkter som kan förse invånarna med reservvatten om den primära dricksvattenproduktionen i Norsborgs vattenverk i slås ut.

Spillvatten

Länsstyrelsen anser att det i vattentjänstplanen bör finnas en karta som visar vilka områden som inte är anslutna till kommunalt VA och dess avrinningsområden samt recipienter och dess status.

Kommunen anger att det "Vid Högantorp, Salems kyrka och Vällinge finns mindre avloppsreningsverk och vattenverk." Då det exempelvis finns ett område där detaljplanering pågår i ett tidigt skede, (Högantorp 3:8 (Svalbacken), plan 84-02) anser Länsstyrelsen att kommunen bör förtydliga i vattentjänstplanen hur VA-lösningen för områdena planeras.

Övriga synpunkter

Då femte kapitlet i Salems kommuns översiktsplan gällande nya bebyggelseområden är inaktuellt enligt kommunen, ser Länsstyrelsen inte någon mening med att jämföra den föreslagna utbyggnadsordningen med översiktsplanen.

Kommentar

Information om vattenförekomsternas prioritet enligt Stockholms läns regionala vattenförsörjningsplan förtydligas i vattentjänstplanen.

Salems kommun har den 28 september 2023 antagit en nödvattenplan för kommunen, denna kommer att hänvisas till i vattentjänstplanen avseende leveransavbrott.

Karta har lagts till i vattentjänstplanen. Framtagande av detaljplan i Högantorp är inte aktuellt längre.

Angående synpunkt om översiktsplanen så är det tidplanerna i översiktsplanen som är inaktuella. Utbyggnadsordningen är fortfarande aktuell med hänsyn till områdenas lokalisering.

Kommunala nämnder, bolag, förvaltningar och förbund

R6. SYVAB AB

Framarbetad vattentjänstplan för Salems kommun tar på ett mycket bra sätt upp och behandlar alla väsentliga delar som tillhör en vattentjänstplan.

Det är viktigt att Salems kommun prioriterar och arbetar vidare med samtliga åtgärder i kap 5.4. För Himmerfjärdsverket är särskilt punkt 1 och 2 viktiga då dessa berör åtgärder som minimerar mängden ovidkommande vatten in till reningsverket både under normala förhållanden och vid skyfall.

Kommentar

Synpunkterna har noterats.

R7. Uttrands Vattenvårdsgrupp

1. Utred ekonomiska styrmedel för utökat LOD (tex. VA-taxan)
2. Reinvestingstakten bör följas upp med nyckeltal (med nuvarande takt: när är nätet utbytt år ??). För beslutsfattare är det viktigt att följa detta och även känna till när det brister.
3. Nybyggnation inom områden med översvämningsrisk (100 års regn) bör inte tillåtas.
4. Nybyggnation inom vattentäkter bör inte tillåtas.
5. Mer koppling om hur dagvatten påverkar sjöarnas status, till exempel hur skall framtida vägar och stigar anläggas. Gång (och cykel) vägar bör inte asfalteras.
6. Fig 2.
Områden utanför kommunen skall dom vara med? (Segersjö och nåt i Södertälje)
Förklaring vore bra.
7. Figur 2 på sidan 10 bör ha ett eget nummer (3?)
8. Sid 11 3,2,2.
Komplettera med hur mycket dricksvatten Salem köper in så framgår det hur mycket vatten som läcker bort, d.v.s. 10 % (enligt uppgift).
9. Sid 15.
Problematiskt att inte kommunen/VA har insyn i drift och underhåll av enskilda dagvattenlösningar. Rådigheten måste skärpas vid bygglovshanteringar.
10. Spillvattenbräddningar, vart går takavvattningar?
11. Sid 17 4.1 och 4.2
Kontroll och inventering av enskilda avlopp måste genomföras okulärt på plats, inte endast med utskick av frågeformulär.
12. Mårdnäs och Sjöudden/Gråstena:
Olyckligt ur miljösynpunkt om det dröjer alltför länge med kommunalt VA, vad innebär det om de görs oberoende av Kungsgården. Det får inte bli så att vissa enskilda avlopp fortsätter läcka ut skadliga ämnen och näringsämnen till sjösystemet över lång tid så länge VA-systemet i Rönninge Kungsgård inte är på plats. De 11 miljoner kronor som den utförda aluminiumfällningen kostat för reovering av sjön Uttran under 2023 för att minska fosfor i sjön riskerar att vara bortkastade pengar.

Kommentar

1. Synpunkterna noteras. Kommunens VA-taxa kommer att ses över under 2024 och anpassas efter Svenskt vattens förslag P120. VA-taxan möjliggör redan idag en lägre avgift om fastighetsägare väljer att inte ansluta sitt dagvatten utan omhändertar det lokalt inom fastigheten.
2. Kommunen arbetar med att ta fram en ny förnyelseplan för ledningsnätet där nyckeltal tas hänsyn till. Förnyelseplanen kommer att tas upp politiskt för beslut.
3. Kommunen utreder alltid risk för översvämning vid framtagande av nya detaljplaner och måste säkerställa att ingen risk för översvämning finns. Detta är en del av kommunens dagvattenpolicy.
4. Kommunen planerar inte någon ny bebyggelse inom vattentäkt område.
5. Detta hanteras i planarbete där kommunen tar hänsyn till dagvattenpolicy att föroreningar ska hanteras lokalt och inte öka efter exploatering.
6. Figur 2 revideras och området väster om kommunen tas bort för öka tydligheten.
7. Bildtext för figur 2 på sida 10 revideras.
8. Statistik finns att läsa hos Svenskt vatten.
9. Kommunens VA-drift besiktar felanslutningar vid ny anslutning.
10. Spillvattenbräddningar är påkopplade i första hand till öppna diken eller dagvattenledningar. Takavvattning ska alltid påkopplas till dagvattenledningar eller hanteras genom LOD om fastigheten inte ansluts till dagvattenledningar.
11. Det planeras för inventeringar med både formulär och fysiska platsbesök.
12. Kontroll av enskilda avlopp är under planering. Bristfälliga avlopp kommer att bedömas utifrån hur stora dess brister är och ställas krav på därefter. Angående reduktionen av fosfor för att minska riskerna att fosforfällningens effekter i Uttran skulle påverkas negativt i större grad är andra åtgärder viktigare att åtgärda, då de kan minska den årliga belastningen av fosfor till de nivåer som krävs. Prioritering av utbyggnad av VA bygger på de översiktliga behov samt på grund av VA-systemets utformning

R8. Naturskyddsföreningen Botkyrka-Salem

Naturskyddsföreningens mål är att skydda, bevara natur och ekosystemtjänster för nuvarande och kommande generationer. Ytvatten och dricksvatten intar en särskilt viktig samhällsroll inte minst under pågående klimatförändringar. God planering av vattenfrågorna gällande vårt dricksvatten, dagvatten, spillvatten och grundvatten är viktiga områden som måste hanteras på rätt sätt för att minska sårbarheten.

Klimatförändringar, eller en olycka i ytvattentäkten Mälaren, kan innebära brist på dricksvatten till 25 kommuner i Stockholmsområdet redan efter en vecka. För att minska sårbarheten ökar behovet av råvattenreserver, där Uttran som reservvattentäkt kan bli en delösning. I tre rapporter har Uttran

utpekats som en möjlig råvattenreserv: Rådet för Vatten- och Avloppssamverkan i Stockholms län (VAS-rådet), SLU:s rapport Reservvattenförsörjning i Stockholms län, samt i Tyréns rapport Vattenförsörjningsplan Botkyrka kommun (2017-02-22). Det anlitate konsultföretaget WSP pekar tydligt på viktiga lagar, förordningar samt EU direktiv som styr vattenfrågorna i Sveriges kommuner. I de nedanstående fem ämnesområdena menar Naturskyddsföreningen att fördjupade studier och klimatanpassningar behöver stramas upp, för att nå ett hållbart och mindre sårbart VA-system i Salems kommun.

1. Spillvatten

En nödplansrutin för spillvatten behöver upprättas för pumpstationer vid en krissituation. Reserv-EL / kraftverk till spillvattenpumparna behöver säkras. Vidare att personal gör regelbunden översyn av rutiner och anläggningar samt har krisövningar.

2. Dagvatten

Enligt Vattentjänstplanen, VTPL. "Det finns tre befintliga dagvattenreningsdammar vid Uttran, en befintlig vid Flaten och en till planeras i Garnudden."

Naturskyddsföreningen menar att detta är en konsekvens av ökad exploatering som minskar grönytor, våtmarker torrläggs och att markytor hårdgörs. Detta ökar sårbarheten och framtvingar dagvattendammar samt medför att även anläggnings- och underhållskostnaderna ökar. SNF tycker att det är viktigt att öka den allmänna kunskapen om omhändertagande av dagvatten (LOD), för att bl. a. stimulera enskilda fastighetsägare att ta hand om sitt dagvatten. Detta kan ske genom information, möten med tips om enkla privata småskaliga lösningar. Men detta bör ske innan dagvattendammar planeras eller anläggs, särskilt i känsliga områden.

3. Nybyggnationer & sårbarhet

Klimatförändringar är förknippade med risk för översvämningar. VA måste kommunicera till berörda förvaltningar vid nybyggnationer att avloppsanläggningar med tyngdpunkt på enskilda avlopp ej får uppföras för nära sjöar och våtmarksområden. Till exempel i det planerade området Kv. Sandbäck. Torrläggning och exploatering av våtmarker ska undvikas helt (naturens egna reningssystem och koldioxidsänkor behövs). Senaste rön från SLU om kompensationsvåtmarker visar att det saknas evidens för att uppnå tidigare fungerande ekosystemtjänster på annan plats.

4. Behovet av ett utökat verksamhetsområde

Enligt VTPL "Idag saknar endast delar av västra Rönninge kommunala VA-ledningar samt ett område i kommunens södra del. Områdena ligger inte inom kommunens verksamhetsområde för VA-tjänster, se Figur 2. Spillvatten från dessa fastigheter riskerar ledas via enskilda avloppsanläggningar med skiftande kvalitet till Dånviken och Uttran".

Naturskyddsföreningen finner det viktigt att verksamhetsområdet snarast omfattar alla de

ovanstående fyra områdena. Enligt VTPL "Kontroll och inventering av kommunens enskilda avlopp planeras att påbörjas under år 2024" Vi hoppas kontrollen prioriteras och kommer till stånd, för att snarast kontrollera att funktion, kvalitet och lagar av dessa avlopp följs.

5. Sjöudden-Mårdnäs och Gråstena

Ett LTA system för det föreslagna området Sjöudden-Mårdnäs förefaller vara en praktisk och ekonomisk bra lösning. Då det ej behöver förläggas djupare än ca 60 cm under markytan blir det billigare att gräva, spränga och kan då snabbare tas i bruk. LTA slangen kan förmodligen anslutas till det redan befintliga VA nätet någonstans i dess närhet.

Detta skulle i bästa fall medföra att Kungsgårdens VA-nät inte behöver fördröja LTA systemet för Sjöudden-Mårdnäs. Ett sådant LTA system har funnits för ca 300 fastigheter sedan 1991 i Botkyrka utefter Uttrans strand och fungerar ännu utmärkt. Citat i VTPL " spillvatten från fastigheter i det området leds via enskilda avloppsanläggningar med skiftande kvalitet till sjöarna Uttran och Flaten". Detta kan inte tillåtas få fortsätta år efter år och belasta den bekostade och nyrestaurerade sjön Uttran med ökad tillförsel av näringsämnen.

Kommentar

1. Rutiner finns för detta och hanteras av VA-driften.
2. Kommunen tar fram dagvattenutredningar i samband med planarbeten. I VA-taxan regleras dagvattenanslutning genom avgifter.
3. Planering sker enligt gällande lagstiftning så att standard för VA följs.
4. Kontroll av enskilda avlopp är under planering. Bristfälliga avlopp kommer att bedömas utifrån hur stora dess brister är och ställas krav på därefter.
5. Den mest lämpliga och ekonomiska VA-lösningen tas fram i samband med förprojektering i planarbetet.

R9. Södertörns brandförsvarsförbund

För nya bebyggda områden och områden som ändrar karaktär finns i vissa fall ett behov att tillskapa fler brandposter. Eftersom antalet brandposter ger en påverkan på VA-systemet kan det vara viktigt att behovet utreds tidigt inför VA-utbyggnad. Södertörns brandförsvarsförbund har dock inte kunnat avgöra om utredningsbehovet kring brandposternas påverkan på VA-systemet hör till en vattentjänstplan eller om det ingår i annat planarbete inom kommunen.

Kommentar

Utredning och behov av brandposter görs i samband med detaljplanearbete. Aktiviteten har kompletterats med brandposter.

10. Stockholm Vatten och Avfall AB

DRICKSVATTEN

Dricksvatten till Salems kommunala vattennät köps från SVOA. Vattnet kommer från Norsborgs vattenverk i Botkyrka kommun via en enkelmatad huvudledning. I vattentjänstplanen nämns att som resultat av att vattenförsörjningen sker via en enkelmatad ledning kan en driftstörning mellan Norsborg och Salem innebära leveransavbrott. Vidare anges i planen att SVOA arbetar med framtidssäkring av dricksvattenförsörjning i hela Stockholmsregionen. SVOA vill förtydliga att det är Länsstyrelsen som ansvarar för den regionala vattenförsörjningsplanen. Salems kommun bör ta i beaktande att redundans och förstärkning av huvudledning som försörjer Salem bör bevakas av kommunen.

SPILLVATTEN

Tillskottsvatten är en utmaning som påverkar VA-huvudmän generellt. Salems kommun har inte kombinerade system men det kan ändå röra sig om inläckage, felkopplingar och liknande som är viktigt, inte minst för övriga anslutna kommuner och verk att det bedrivs ett åtgärdsarbete mot. Tillskottsvatten leds till Syvab och det ligger i SVOAS intresse att övriga parter också arbetar systematiskt för att minska mängden tillskottsvatten. Punkterna nedan finns angivna i tabell under avsnitt 3.2.3 Spillvatten men det är oklart vad de innebär.

Fortsatt delta i samarbetsforum inom Syvab

Förnyelseplan (pågående)

Utredningar kring minskning av tillskottsvatten i Herrängen"

DAGVATTEN

Det har inte nämnts någon problematik med vatten som rinner mellan kommuner. SVOA har inte något att tillföra kring dagvatten.

BORNSJÖN

Kommunens nu gällande översiktsplan (Framtidens Salem Översiktsplan 2030) antogs år 2018 och sträcker sig till år 2030. De ställningstaganden som finns i översiktsplanen som är av vikt för vattentjänstplanen handlar i huvudsak om mark- och vattenanvändningen i anslutning till Bornsjön som är skyddsvattentäkt för Stockholms län. Marken i anslutning till Bornsjön är ett vattenskyddsområde med restriktioner kopplat till markanvändning för att minimera risken att föroreningar når Bornsjön. Det pågår ett arbete inom SVOA med att göra en klimat och sårbarhetsanalys med fokus på vattentäkten Bornsjön.

SKYFALL

Det saknas en lista på platser och eventuella åtgärder där det kan finnas skäl till fördjupning, till exempel de områden som identifierats i Länsstyrelsens skyfallskartering.

Kommentar

Synpunkt gällande regional vattenförsörjningsplan har förtydligats och lagts till i vattentjänstplanen.

Synpunkt gällande tabell under avsnitt 3.2.3 har förtydligats och lagts till i vattentjänstplanen.

I vattentjänstplanen hänvisas det till kommunens översiktsplan.

Övriga remissinstanser

Privatpersoner

P1.

Noterar att punkt/kapitel 1.4.1, vilken hänvisas till två gånger i texten inte längre finns med i dokumentet, alternativt att ni har döpt om det stycket och flyttat det.

Jag vill gärna att kommunen uppdaterar och tydliggör.

Kommentar

Synpunkten har noterats och texten revideras.

P2.

Bilaga A

Inledning

Här ställer man sig frågan vad drickskvalité är. Är det hur lättdruckat vattnet är?

Vattentjänstplan

Första frågan man ställer sig är ju hur den relaterar till kommunens Vattenplan. Någon VA-plan eller VA-policy känner undertecknad inte till och de finns heller inte att hitta på kommunens hemsida. En andra fråga är hur vattentjänstplanen relaterar till Dagvattenpolicyn och -strategin. Sammantaget är risken för överlapp stor och gränsdragningen mellan de olika dokumentens syfte är oklar.

Skrivningen "SVOA är... en av Salems kommuns största markägare..." är direkt missvisande då de äger 65% av kommunens mark. Då är man störst.

3.2.2 Dricksvatten

Här förs ett resonemang om svinn i ledningsnätet: "Cirka 10 procent av all inköpt vatten försvinner i läckage och mindre diffar från såld volym." Vad är det för mindre diffar?

3.2.4 Dagvatten

Här görs ett uppseendeväckande uttalande: "Kommunen har varken rådighet eller insyn i hur dagvatten hanteras i enskilda dagvattenlösningar och -installationer." Borde inte kommunen ha detta? Vad handlar det om för installationer?

En svårbegriplig text säger: ”Dagvattenåtgärder anpassas efter plats specifika flödesförhållanden och förses med renande funktioner.” Det låter ju bra, men vad betyder det?

5 Skyfall

Den enda punkt i kommunen där det har uppstått allvarliga översvämningar är i Sandbäckstunneln. Denna borde uppmärksammas särskilt i texten, med förslag på hur problemet ska tacklas.

5.2 Spillvatten

Begreppet saknas i ordlistan

Kommentarer

Dricksvattenkvalitet regleras av krav enligt föreskrifter från Livsmedelsverket.

En VA-plan är under framtagande och går inte att hitta på Salems kommuns hemsida då den inte är färdigställd.

Vattenplanen är inte aktuell längre, revideras i vattentjänstplanen.

Synpunkt gällande SVOA har noterats och reviderats.

Enskilda VA-installationer innanför förbindelsepunkt till allmän VA-anläggning är en enskild installation som fastighetsägaren själv äger och ansvarar för.

Förslag till olika dagvattenlösningar finns att läsa i kommunens dagvattenpolicy.

Vattentjänstplanen hanterar enbart skyfallets påverkan på VA-tjänster. Övrig skyfallspåverkan kommer att hanteras i kommande arbete med ny översiktsplan.

Synpunkt gällande annan övergripande planering är noterad.

Ordlistan kompletteras med begreppet spillvatten.

Mindre differ kan vara allt från trasiga vattenmätare, byggvatten och spolningar.

P3.

Synpunkter på 3.2.4 ” I övrigt avleds dagvatten i öppna diken, dammar eller genom markinfiltration.”

Denna del av dagvattensystemet på allmän mark har ett mångårigt kraftigt eftersatt underhållsbehov. Förslag till vattentjänstplan verkar vara till största del inriktat på ”ledningar”. Ger tre exempel i mitt närområde som belyser underhållsbehovet.

1. Öppna diken, brunnar och trummor längs Söderbyvägen särskilt från Syslagården förbi Fasanstigen och Orrstigen.

2. Diket längs radhus på Orrstigen längs Orrrens fotbollsplan enligt uppgift ” kommunen”
Diket är delvis igensatt med häckplantering, upplag osv

3. Domherrestigen vid gräsplanen där gångvägar möts från olika håll.
Där har ex trummor förskjutits så avrinningen går åt fel håll dvs mot fastigheterna inte ifrån.. mer än 20 år sedan något underhåll gjordes. (enligt en Domherre som har fastighet intill)

Kommentar

Synpunkterna har noterats.

P4.

Synpunkter på förslag till vattentjänstplan (Samråd 20 nov 2023)

Allmän synpunkt: Planens indelning i de tre huvuddelarna ser bra ut. Det jag saknar är en underavdelning/avsnitt som skulle kunna vara ett nytt kap. nr 6: Information och råd till Salems kommuns fastighetsägare och invånare. Avsnittet skulle kunna innehålla information och råd för hur privata VA-anläggningar (bl.a. gemensamhetsanläggningar) kan/bör utformas för att antingen ansluta till allmänna anläggningen eller säkerställa en säker privat anläggning. Det skulle även kunna innehålla en inventering av riskområden. Inventering av riskområden skulle kunna omfatta samverkan med grannkommuner - gäller bl.a. samverkan med Södertälje kommun för Uttrans tillrinningsområden uppströms, exempelvis vid Dånviken.

Detaljsynpunkter på Vattentjänstplan:

Korrekturläs och korrigerar felaktiga figurnumreringar - exempel vis sid. 8 fig 2 ska vara fig 3 osv).

Ordlistan bör kompletteras med:

- LTA-system
- redundans och resiliens i VA-system
- spillvatten
- med förklaring
- med förklaring
- med förklaring

Figur sid. 10

Verksamhetsområde... : bör kompletteras med markering för Bornsjöns vattenskyddsområde (som markerar den nuvarande norra yttre gränsen för verksamhetsområdet. Då blir det också tydligare vilka områden som inte ingår dvs "vita områden", respektive områden som ingår i verksamhetsområdet men ännu inte har någon vattentjänst men där det finns beslut att det ska ordnas för VA-tjänster (dvs Sjöudden/Mårdnäs, Gråstena och Sandbäck - dessa bör ges en avvikande färgmarkering exempelvis en ljusare grön färg). "Vita områden" som idag inte ingår i verksamhetsplanen bör förklaras. Om vita områden lämnas utan förklaring kan det innebära otydlighet och gör läsaren osäker på vad som gäller.

2 Vattentjänstplanens kopplingar till andra planer - förslag till nytt stycke:

2.3 Salems kommuns vattenplan

Här saknar jag en redovisning över Salems kommuns vattenplan 2017-2021 och en redovisning över hur vattentjänstplanen tar hänsyn till bl.a. de krav som Havs- och vattenmyndigheten i linje med Miljöbalken 1998:808 ställer på Salems kommun att Uttran ska uppnå "God vattenkvalitet senast år 2027". Det borde dessutom redovisas hur dessa krav påverkar nuvarande VA-verksamhet och utvecklingen av VA-verksamheten.

3.2.3 Spillvatten

Tredje stycket bör kompletteras med att även ta upp/nämna: Dånviken.

3.2.4 Dagvatten

Här anser jag att det saknas förslag till och en planering för dagvattenrening vid Dånviken (kan göras i samband med att området detaljplaneras) och bör markeras i fig. med en "ring" i södra delen av Dånviken och eventuellt en i norra delen av Dånviken.

I åtgärdsförslaget, tabell sid 15, bör finnas förslag till hur Dånviken kan förses med renande funktioner. Det är bl.a. viktigt att det tas hänsyn till de gamla deponier i Plantskoleområdet (se länsstyrelsens databas över potentiellt och konstaterade förorenade områden) som har sitt utlopp/lakvatten i Dånviken. Plantskoleområdet tas överhuvudtaget inte upp i planen och är "vit-markerat" utan förklaring av status eller åtgärdsförslag.

3.3 Förutsättningar för att bedriva VA-verksamhet

- I åtgärdsförslaget till "Vattenkvalitet i recipienter.." tabell sid 16:

Här saknas en skrivning som även redovisar utmaningen för Dånviken och till det kopplat konkreta åtgärdsförslag.

- I åtgärdsförslaget till "Bedriva aktivt uppströmsarbete":

Här saknas skrivning och åtgärdsförslag till hur kommunen tänker komma till rätta med Dånvikens vattenkvalitet, dvs ett konkret förslag till uppströmsarbete kopplat till Dånviken.

- I Åtgärdsförslaget till "Samarbete med gannkommuner...":

Åtgärdsförslaget är bra men skulle kunna konkretiseras för vad som gäller för Dånviken. Det behövs ett konkret samarbete med Södertälje kommun, både vad gäller avrinningsområdet och andra direkta insatser för att öka vattenkvaliteten i Dånviken.

4.2 Behov av utökat verksamhetsområde

Texten till 4.2 och ordlistans definition av "Verksamhetsområde" är svår att förstå då ordlistan anger att verksamhetsområde "är det geografiska område, inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas". Då kommunen i ÖP beslutat att Sjöudden/Mårdnäs, Gråsten och Sandbäck ska ordnas med vattentjänster, betyder detta att dessa områden redan ingår i kommunens verksamhetsområde för vattentjänster. Därför bör eventuellt rubriken ändras till "Behov av utveckling av verksamhetsområdet".

4.2.1 Gråstena och Sjöudden-Mårdnäs

Här borde det finnas en text som förklarar varför området föreslås VA-utbyggas med LTA-system för spillvattenanslutningar. Texten borde ta upp problematiken med allt mer försämrade vattenkvalitet i Dånviken, delvis beroend på att spillvatten från fastigheter i området leds via enskilda avloppsanläggningar med skiftande kvalitet.

Här anges att "Översiktsplanen ska emellertid revideras, se kapital 1.4.1 och i det arbetet kommer en översyn av tidplaner att göras" - innebär det att en nödvändig tidigareläggning av Sjöuddsområdet ska göras med tanke på Havs- och vattenmyndigheten/Miljöbalkens krav om "God vattenkvalitet senast år 2027"?

4.3 Pågående VA-utbyggnad i Rönninge Kungsgård

Hur/var är det tänkt att Sjöudden/Mårdnäs ska anslutas till Rönninge Kungsgård?

Hur är det tänkt att Sjöudden/Mårdnäs ska anslutas till Gråstena? Behövs det eller kan anslutningen dras direkt från Sjöudden/Mårdnäs till Rönninge Kungsgården och att Gråstena ansluts senare?

Om/när en ny vägdragning till förändringsområde nr 17 Sjöudden/Mårdnäs norra del görs via vägservitut/Salems kommuns vägfastighet 1:403 och därmed ny VA-anslutning - kan den gå via Lillsjön direkt, eller via Fruängsvägen via Lillsjön till Kungsgården eller via Rönningevägens förlängning?

Här anges "Dånvikens pumpstation kan behövas byggas ut" - det ska väl vara "Dånviksvägens pumpstation (vid Flaten)" och vad innebär det för senare anslutning av Sjöuddsområdet?

4.5 Prioritering, slutsats och rekommendation

Den föreslagna prioriteringsordningen bör ändras. Det föreligger, vad jag vet, ingen teknisk bedömning för denna prioritering, att Gråstenområdet bör tas före Sjöudden/Mårdnäs?

Sjöudden/Mårdnäs bör komma först (inte Gråstena) med tanke på problematiken med Dånvikens vattenkvalitet och då Sjöudden/Mårdnäs har större direkt negativ påverkan på vattenkvaliteten. Salems kommuns riskerar att inte leva upp till Miljöbalken (1998:808) 5 kap. 3§ "God ekologisk status" respektive "God kemisk ytvattenstatus" för Uttran och Dånviken till senast år 2027, om inte prioriteringsordningen ändras.

Sjöudden/Mårdnäs kan anslutas med VA till Rönninge Kungsgårdsområdets VA-lösning, oberoende av Gråstena, dvs bör inte gå igenom Gråstenaområdet, av tekniska och geografiska skäl. Om Sjöudden/Mårdnäs förses med VA-ledningen både norr och söder om Gråstena kommer det att innebära en säkrare VA-lösning. En tidigareläggning av VA-planeringen för Sjöudden/Mårdnäs kommer att ha en positiv betydelse för Dånvikens vattenkvalitet.

Kommentar

Synpunkterna har noterats och förtydligas i aktiviteter.

Ordlistan och figurnummeringar har justerats.

Utanför gröna områden har vi inte verksamhetsområde, utan där är det enskild VA-försörjning.

Vattenplanen är inte längre aktuell. Revideras i vattentjänstplanen.

Sjöudden, Gråstena och Sandbäck är VA-utbyggnadsområden. Dvs områden där VA ska byggas ut för att ingå kommunens verksamhetsområde.

Synpunkten är noterad och tas hänsyn till vid framtida dagvattenutredning gällande planarbetet för Sjöudden/Mårdnäs.

Synpunkt noterad gällande kapitel 3.3.

Verksamhetsområden är områden där vattentjänster är ordnade, verksamhetsområden är inte områden där vattentjänster ska ordnas.

LTA system används i platser där självfallsledningar inte går att anlägga och där topografin skiftar mycket. Preliminär tidplan för fortsatt utbyggnad kommer att tas fram i översiktsplanearbete.

Lämpliga alternativ tas fram i projekteringskedan.

Lämplig trafiksituation tas fram i planarbete och förprojekteringskede.

Prioritering av utbyggnad av VA bygger på de översiktliga behoven samt VA-systemets utformning

Övriga synpunkter har noterats.

P5.

Det saknas en redovisning över Salems kommuns vattenplan 2017-2021 och en redovisning över hur vattentjänst planen tar hänsyn till bl.a. de krav som Havs- och vattenmyndigheten (Miljöbalken 1998:808) ställer på Salems kommun att uppnå "God vattenkvalitet senast år 2027" Kommunen har ett stort ansvar när det gäller att se till att vatten lagstiftningen efterlevs och enligt 5 kap 3§ miljöbalken ansvarar kommunen för att uppsatta miljökvalitetsnormer följs.

Saknar även tidsplan för till hur kommunen tänker komma till rätta med Dånvikens vattenkvalitet
Läser i vattenplan 2017-2021

"Enskilda avlopp förekommer främst i sydvästra delen av kommunen i Tumbaåns avrinningsområde"
"Merparten av fastigheterna där dessa finns kommer att anslutas till kommunalt avlopp." När?

Dagvattenrening vid Dånviken nämns inte och framför allt nämns inte hanteringen av gamla deponier i Plantskoleområdet som enligt länsstyrelsen konstaterats som förorenat område med utlopp/lakvatten i Dånviken

Gråstena och Sjöudden-Mårdnäs

Sjöuddsområdet bör prioriteras eftersom området påverkar Dånviken i högre grad än Gråstena dels beroende på avstånd till vattnet, dels för det i Sjöuddsområdet finns fler enskilda avloppsanläggningar.

LTA-system för spillvattenanslutningar i sjönära områden? Den alltmer försämrade vattenkvaliteten i Dånviken beror ju delvis på att spillvatten från fastigheter i området leds via enskilda avloppsanläggningar med skiftande kvalitet.

Med önskan att Dånvikens vattenkvalitet prioriteras

Kommentar

Lämpliga alternativ tas fram i projekteringskedan.

Det planeras en inventering av Dånviken under 2024. Vad gäller plantskoleområde är detta inte utrett.

Prioritering av utbyggnad av VA bygger på översiktliga behov samt VA-systemets utformning

LTA-system är lika säkert som självfallssystem.

Övriga synpunkter har noterats.

P6.

Synpunkter på Vattentjänstplan 2023.

Vill lämna in några synpunkter vad gäller dagvatten- och skyfallshantering. Utgångsläge är vattenflöden rinner ut i recipienten. Recipienten är Flatensjön, Falatenbäcken och Uttran.

3.1.1 Samarbetet med Syvab

”Revaq ställer högre krav än gällande lagstiftning och syftar till att minska utsläppen av främmande ämnen för ett renare slam och mindre belastning på sjöar och hav. Detta innebär att samtliga anslutna kommuner aktivt arbetar för att minska utsläpp från hushåll och industri, uppströmsarbete, för att tryggt kunna återföra verkets fosforrika slam till åkermark och på så sätt sluta kretsloppet. Salems kommun bedriver uppströmsarbete och har ett löpande samarbete med Syvab i dessa frågor”.

Min kommentar: Avgörande att uppströmsarbete kommer igång, vilket en längre tid varit önskvärt i olika utredningar som kommunen beställt.

3.2.4 Dagvatten

”I stort samlas dagvatten upp och avleds via separat ledningsnät för dagvatten till kommunens recipienter. Det finns tre befintliga dagvattenreningsdammar vid Uttran, en befintlig vid Flaten och en till planeras i Garnudden, se Figur 3. Kommunen har bara separata ledningar för dagvatten, i kommunen finns inget kombinerat ledningsnät. I övrigt avleds dagvatten i öppna diken, dammar eller genom markinfiltration”.

Min kommentar: Öppna diken och bäckar finns på flera ställen runt sjöarna. Till exempel bäcken som rinner ut från Lillsjön till sjön Flaten. Vissa sträckningar av Flatenbäcken rinner ej i ”öppet dike”. Bäcken rinner ut i sjön Uttran. Bäckens sträckning från Sjöviksparken i kulvert under Rönninge centrum fortsätter fram till slutet av parkeringsplatserna. Sträckan ej öppet dike. Kulverten har ej fungerat tillfredsställande under Rönninge centrum vid ymnigt regn! Flödet vände tillbaka 2016. Yoldia: PROJEKT FLATEN OCH UTTRAN, Provtagningar december 2015-november 2016 och förslag på reningsanläggningar. ”Alla bäckar små gör en stor å . . . ” För att få en noggrann helhetsbild av alla

utflöden, uppströmsflöden och uppströmsarbeten till recipienten behövs en status- och hanteringskatalog över dessa.

5 Skyfallspåverkan på den allmänna anläggningen "Länsstyrelsen i Stockholm tagit fram en skyfallskartering som beskriver hur och var vatten skulle hamna vid ett 100-årsregn (Sweco 2020). Karteringen innefattar Salems tätort och den har använts för att analysera påverkan på de allmänna VA-anläggningarna vid skyfall i Salems kommun".

"Skyfallskarteringen innehåller inte detaljerad information om dagvattenledningsnät eller kulvertar och ger därför bara en grov översiktlig bild av eventuellt skyfallsproblematik. Utöver skyfallsanalysen har skyfallspåverkan utretts genom dialog med representanter från Salems kommuns VA-, miljö-, och planförvaltningar samt säkerhetssamordnare".

Min kommentar: Skyfall (korta eller längre) vid 100-årsregn som nämns är historiskt korrekt. Dock tyder tendensen på att tidsspannet ligger närmare 20—50-årsregn inklusive klimatfaktor 1,30. Syftningen, "Karteringen innefattar Salems tätort" . . . Är det samma som områden runt om Salems centrum? Om så, var kommer tätorten Rönninge centrum med omnejd in i bilden? Är lite osäker.

5.4 Åtgärder

För att uppfylla funktionskrav vid skyfall behöver följande åtgärder vidtas:

- Översyn av de identifierade riskutsatta pumpstationer
- Fördjupad utredning/riskanalys av skyfallspåverkan och åtgärdsbehovet på de allmänna VA-anläggningarna
- Säkerställa att planerad bebyggelse och påverkan på omkringliggande befintlig bebyggelse skyfallssäkras i varje ny detaljplan
- Ta fram skyfallsutredningar i samband med detaljplanearbete
- Framtagande av nödvattenplan (pågående, beslutas 2023)

Min kommentar: Hellre sent än aldrig . . .

Kommentar

Revaq-uppströmsarbetet är igång sedan flera år tillbaka.

Justerat till "Salems kommuns tätort"

Vattenplanen är inte längre aktuell. Revideras i vattentjänstplanen.

Övriga synpunkter har noterats.

P7.

Synpunkter på "Förslag till vattentjänstplan 2023"

Utän att gå in i detalj så har konstaterats att
Dånvikens vatten har otillfredsställande status;

- har höga halter av fosfor och kväve
- har mycket höga halter av växtplankton

Uttrans vatten:

- uppnår inte kraven för god ekologisk status avseende fys-kemiska kvalitetsfaktorer
- växtplankton har en betydande påverkan

Havs- och vattenmyndigheten har anförut att åtgärder bör sättas in så snart som möjligt
för att nå målet om en god ekologisk status 2027!

Då Dånvikens vatten med sin otillfredsställande vattenkvalité har sitt utlopp till Uttran så
är det viktigt att åtgärder vidtas snarast och så nära källan till det otillfredsställande förhållandet.

Därmed är det av mycket stor betydelse att utsläpps begränsande åtgärder vidtas för området
Sjöudden/Mårdsnäs varifrån betydande mängd obehandlat dag-/avloppsvatten mynnar ut i Dånviken.
Rätta till problemen, så nära källan det möjligtvis går, är det samhällsekonomiska bästa sättet!

Slutsats:

Detaljpanellägg Sjöudden/Mårdsnäs 2024, före Gråstenaområdet.

Därmed kan framför allt VA-utbyggnad starta tidigare och starkt bidra till att Dånviken och därmed
Uttrans vattenkvalité förbättras så snart som möjligt och så att Havs- och vattenmyndighetens och
Salems kommuns uppsatta mål kan nås!

(Det går inte att utläsa i Öp varför Gråstenaområdet skall vara prioriterat före Sjöudden/Mårdsnäs!)

Kommentar

Prioritering av utbyggnad av VA bygger på översiktliga behov samt på VA-systemets
utformning.

Övriga synpunkter har noterats.